

T.C.
Tarım ve Orman Bakanlığı
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

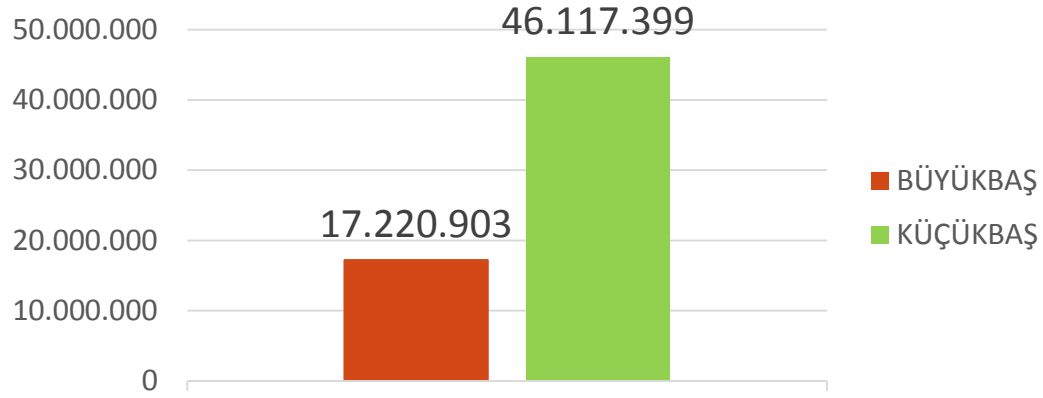
XX.TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE İNFEKSİYON HASTALIKLARI KONGRESİ

Mustafa BEBEK
Veteriner Sağlık Ürünleri ve Halk Sağlığı Daire Başkanı
13-16 Mart 2019/ANTALYA

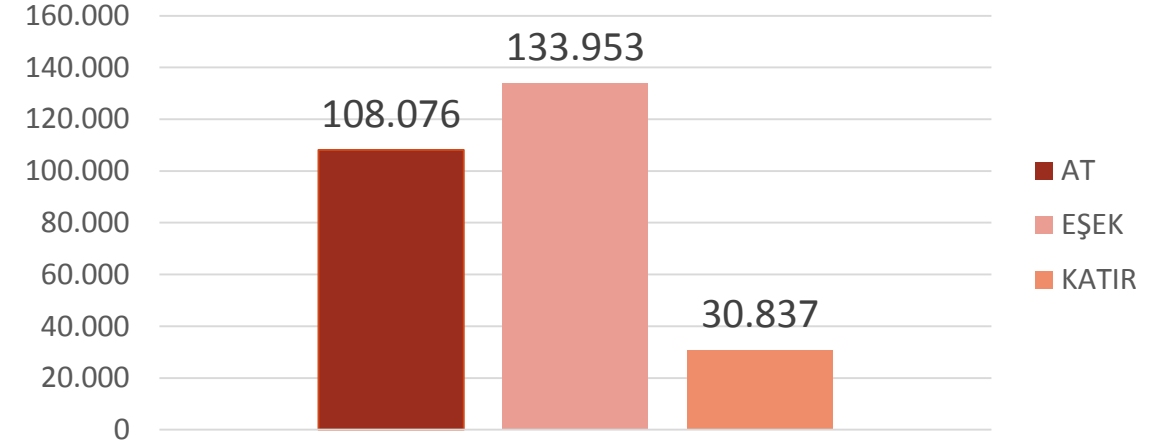

**TEK SAĞLIK KAVRAMI
HAYVAN SAĞLIĞI BOYUTU**

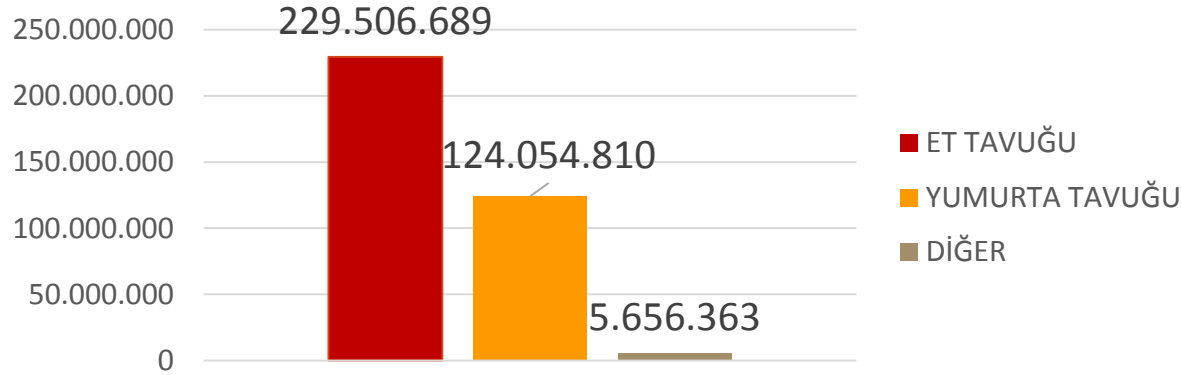
2018 YILI BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI

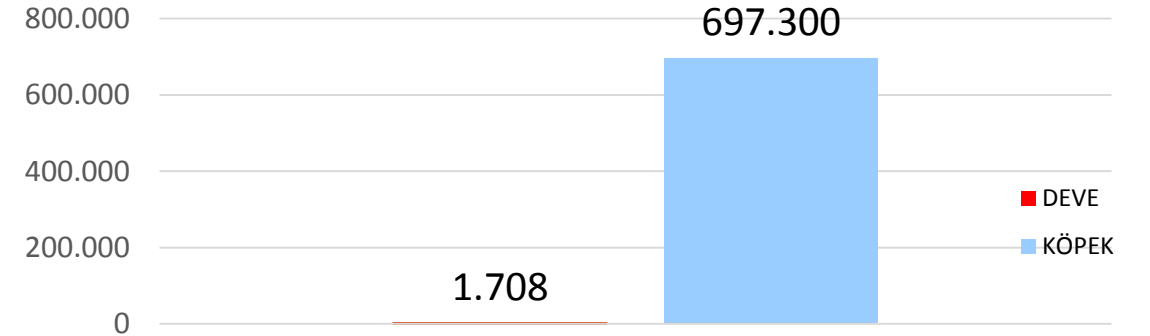
2018 YILI TEK TIRNAKLI HAYVAN SAYISI

2018 YILI KANATLI HAYVAN SAYISI

2018 YILI DİĞER HAYVAN SAYISI

Türkiye’de Kuduz Hastalığı

Kuduz hastalığı ülkemizde yaygın olarak görülmekte olup, hastalık **köpek ve tilki kaynaklı** olmak üzere iki farklı siklus şeklinde devam etmektedir.

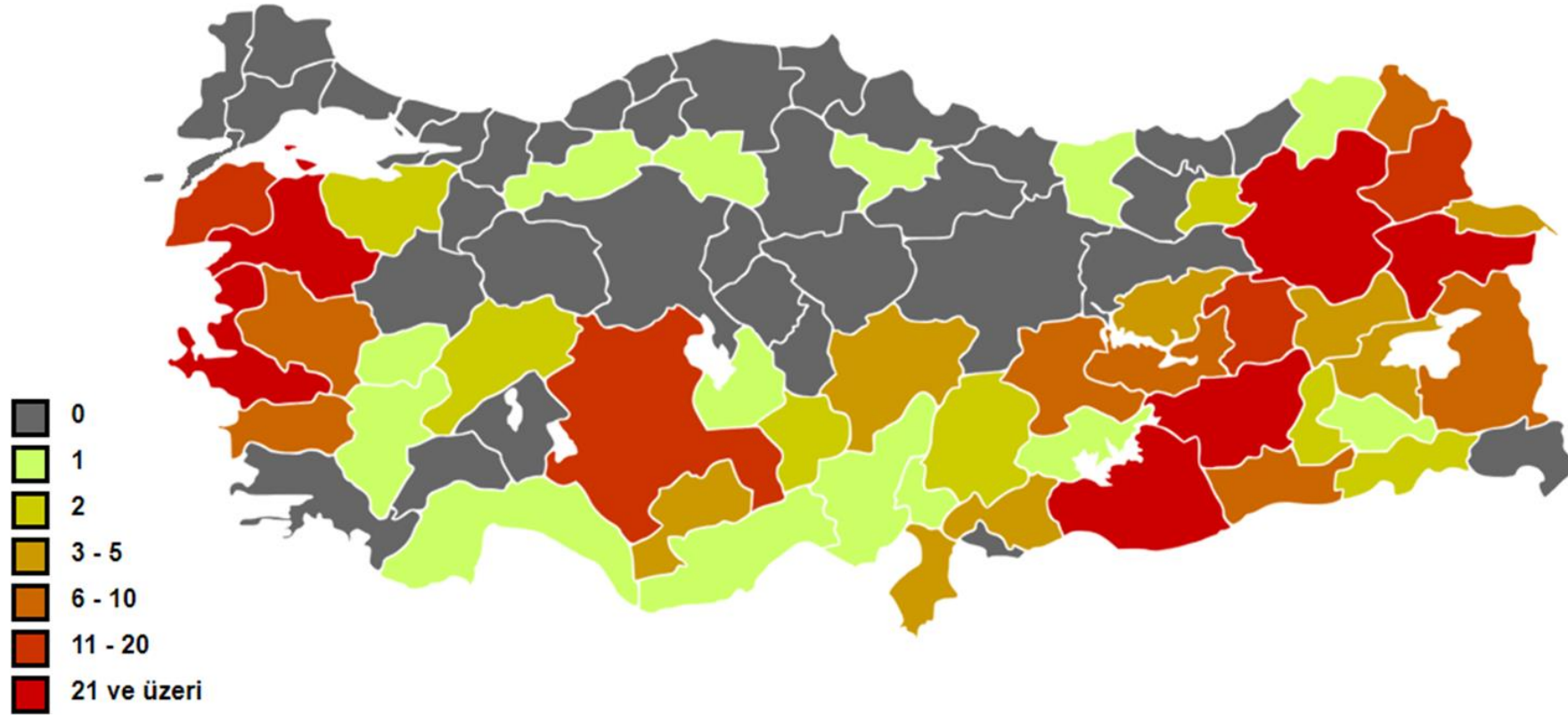
Köpek kaynaklı kuduz, Trakya ve Orta Anadolu'nun bazı illeri hariç diğer bölgelerimizde görülmektedir.

Tilki kaynaklı kuduz ise Çanakkale, İzmir, Manisa, Aydın, Denizli ve Uşak olmak üzere Ege bölgesinde ve Orta Anadolu'nun bazı illerinde görülmektedir.

Tilkilerle ilişkilendirilen ilk vakalar 1999 yılında İzmir’de görülmüş, 2014 yılında Çorum, Yozgat ve Kayseri İline kadar ulaşmıştır.

Kuduz-2018

2013-2018 Kuduz Vakaları

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Evcil Hayvanlar	496	642	501	355	430	437
Köpek	167	257	189	112	120	102
Kedi	20	30	30	27	14	10
Yabani Hayvanlar	54	95	64	52	37	16

2013-2018 Yılları arasında Kedi ve Köpek Aşılama Sayıları

YILLAR	KEDİ VE KÖPEK AŞILAMA SAYISI
2013	565.677
2014	580.002
2015	665.666
2016	642.637
2017	619.890
2018	531.787

«2030'a kadar sıfır»

Oral Aşılama Alanı - 225 000 km² (2019-2020-2021)

HASTALIK KONTROL TEDBİRLERİ

Programlı veya stratejik aşılama yapılmakta,

Atık yapan tüm sığır, koyun ve keçilere ait atık yavrular, yavru zarları, atık yavruya ait mide sıvısı ve vaginal sıvaplar bölge laboratuvarına gönderilmekte,

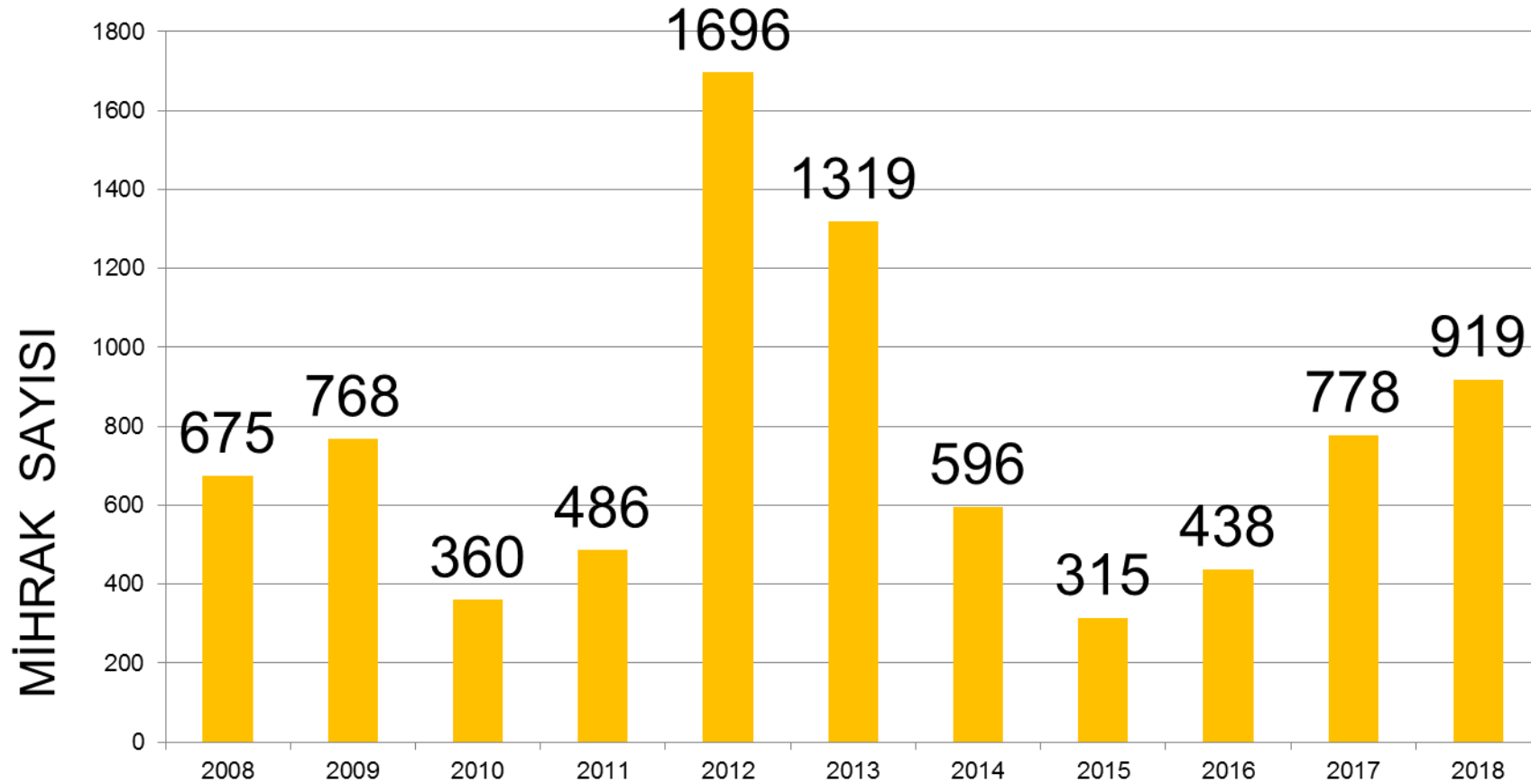
Mihrakta; işletme bazlı kordon ve karantina, dezenfeksiyon, geri izleme,

Tazminat oranı 9/10 (Bakteriyolojik olarak tespit gerekli. Serolojik teşhis tazminat kapsamı dışındadır.)

Ölen hayvanların ve atıkların imha edilmesi,

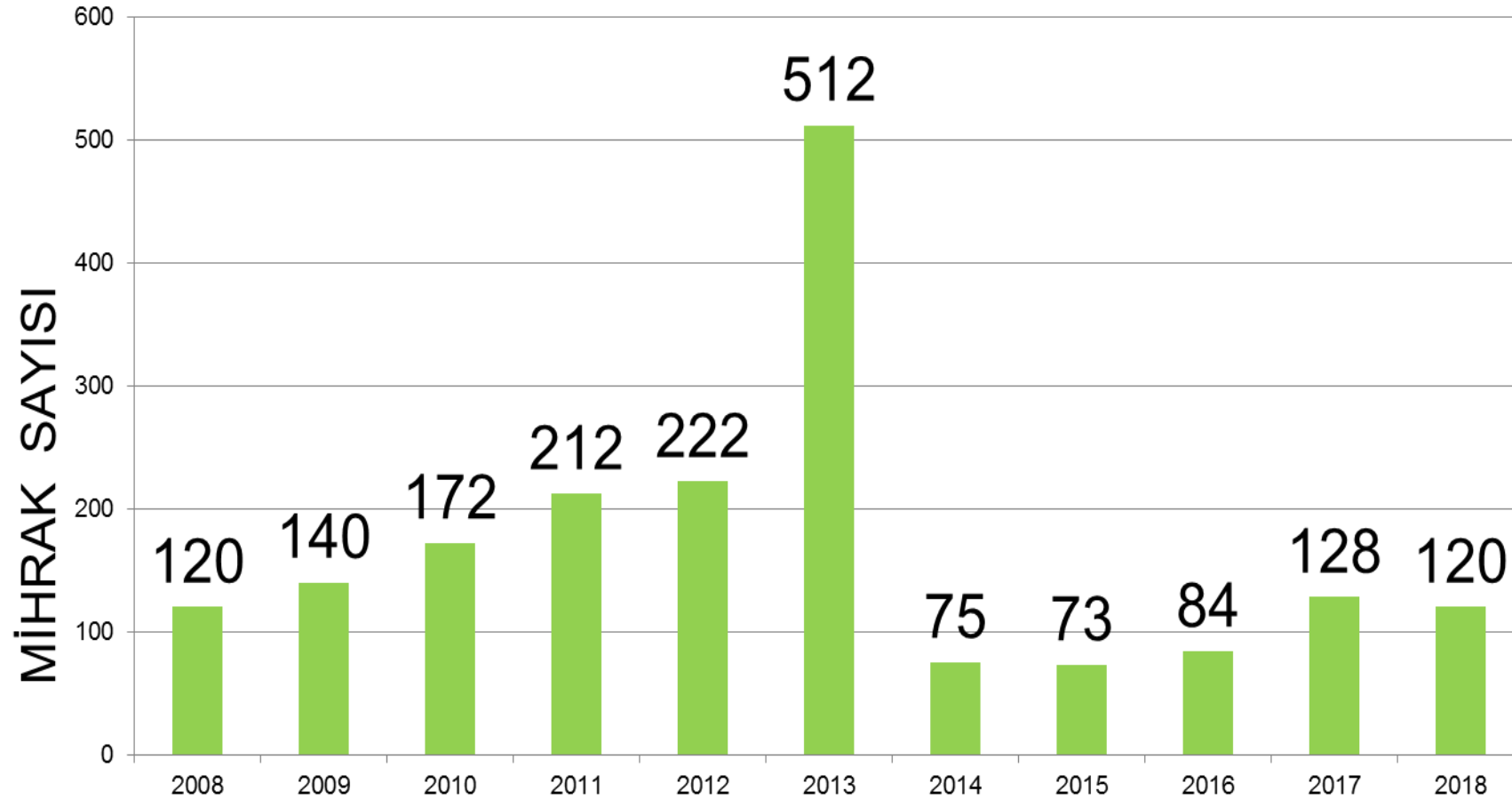
Sığır Brusella Mihrak Sayıları (2008 –2018)

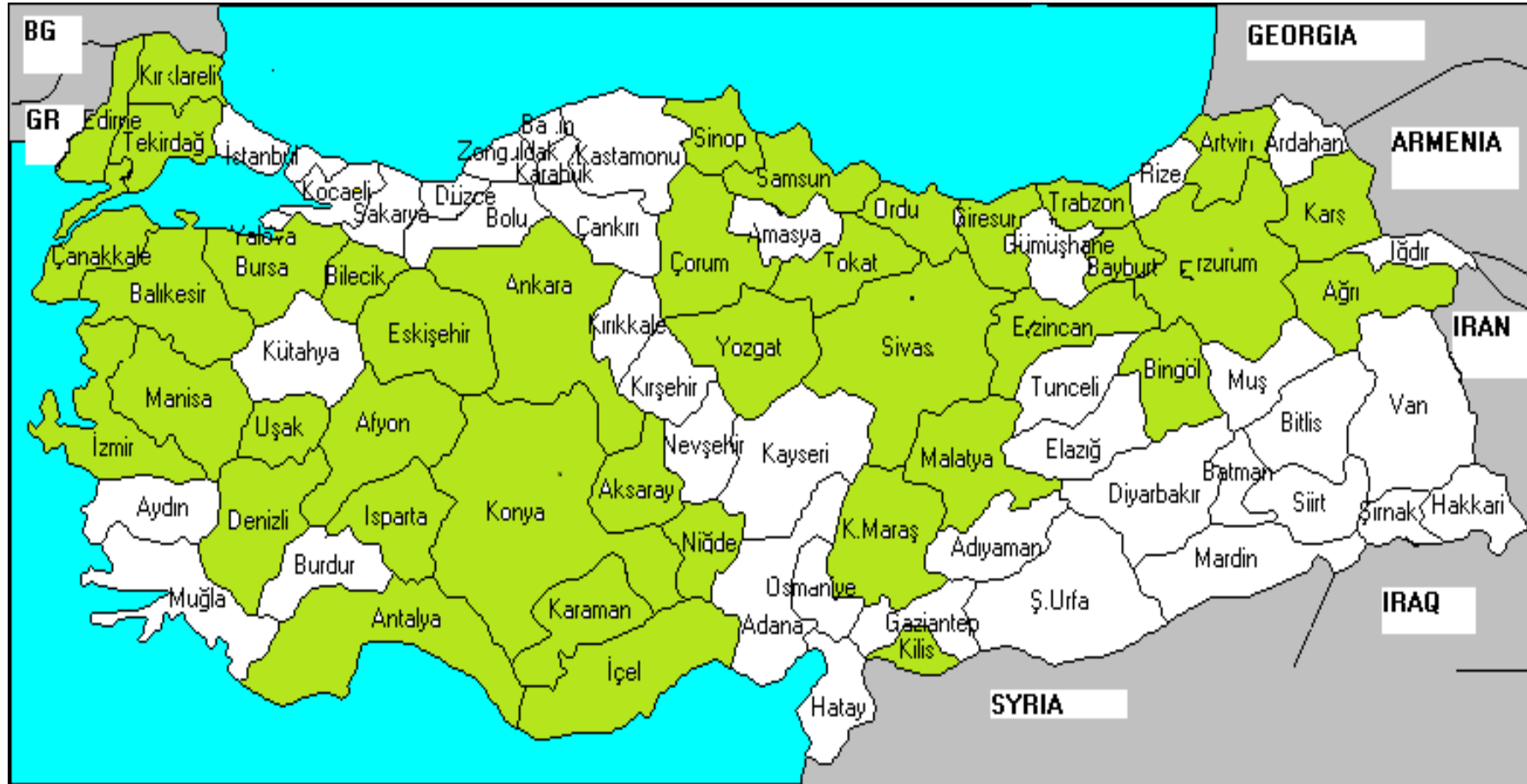
2018 YILI MİHRAKLARI

Koyun-Keçi Brusella Mıhrak Sayıları (2008–2018)

2018 YILI MİHRAKLARI

Brusellanın Konjunktival Aşı İle Kontrol ve Eradikasyonu Projesi

-Aşılama,

-Sero-survey çalışması,

2017 yılında küçükbaş hayvanlarda serosurvey çalışması yapılmıştır.

	2012 Yılı	2018 Yılı
Sürü prevalansı:	%30	%12,34
Fert Prevalansı:	%4,7	%2,1

-Kamuoyunun bilinçlendirilmesi ve farkındalığın artırılması.

Tür	Aşı Grubu	Gerçekleşme	
		2017	2018
Küçükbaş	Koyun keçi brusellozu	4.771.646	5.455.908
Büyükbaş	Sığır brusellozu	2.313.619	2.608.238
Toplam		7.085.265	8.064.146

HASTALIK KONTROL TEDBİRLERİ

Kesimhanelerde karkasların tüberküloz yönünden kontrolü yapılmakta,

Post-mortem muayeneden pozitif bulguya sahip hayvanın menşe işletmesinde takip yapılması için İl/İlçe Müdürlüğüne bildirim yapılmakta,

İşletmede bulunan hayvanlara tüberkülin test taraması yapılmakta,

Mihrakta; işletme bazlı kordon ve karantina, dezenfeksiyon, geri izleme,

Tazminatlı kesim ve şarta tabi tüketim,

Tazminat oranı;

- Tüberkülin testi ile tespitte 9/10

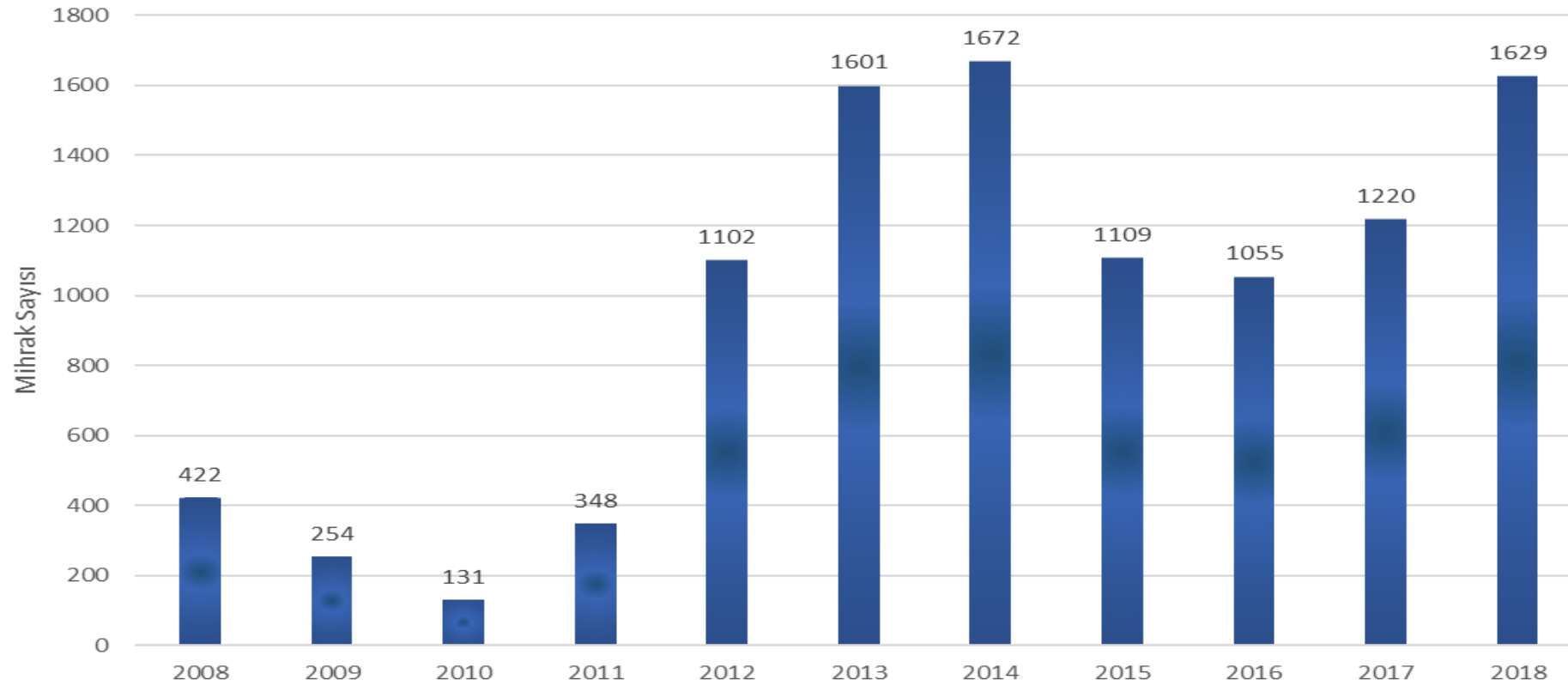
- Mezbaha- kesimhanede tespitte $\frac{3}{4}$

Ölen hayvanların ve atıkların imha edilmesi,

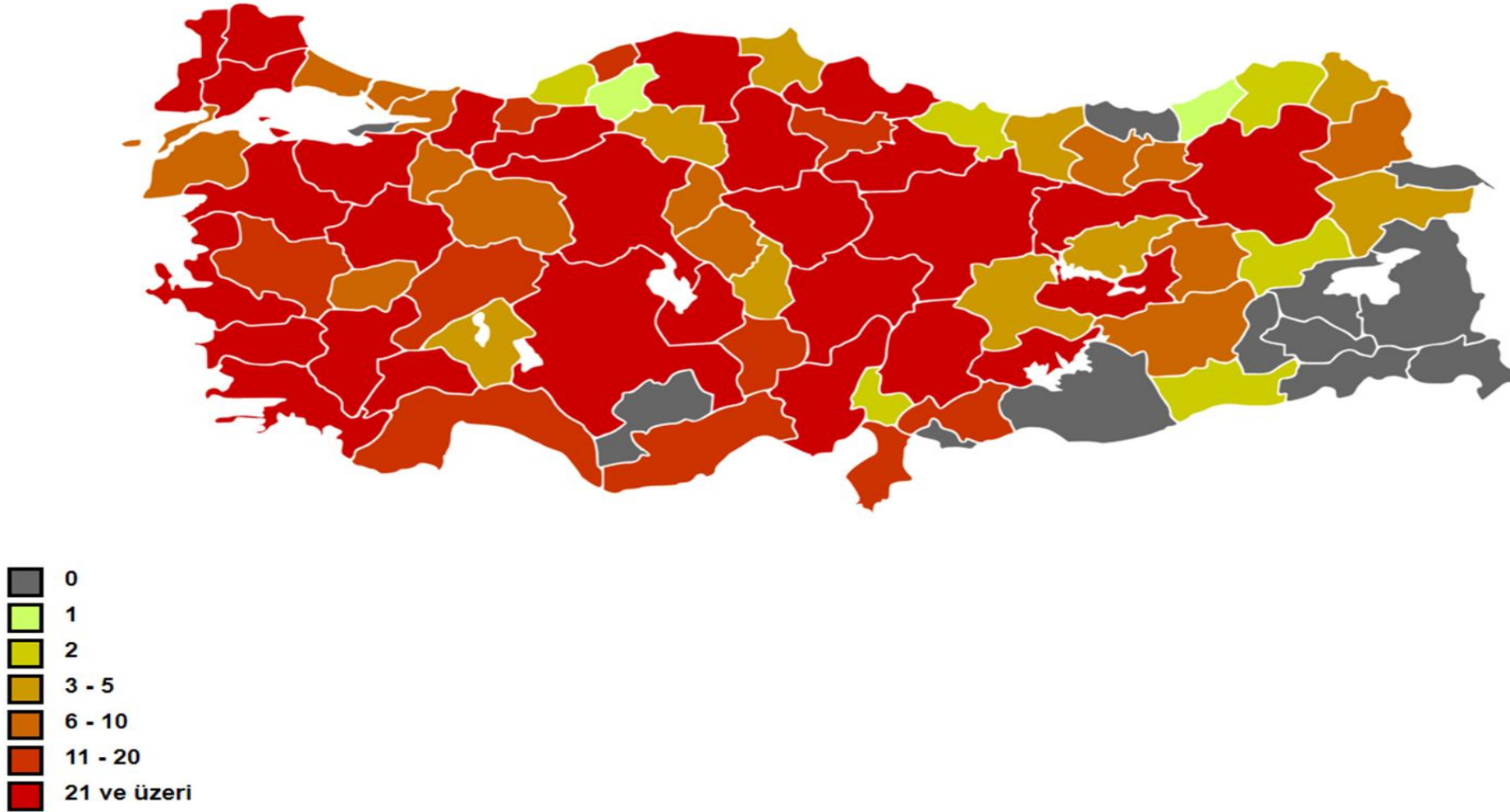

SIĞIR TÜBERKÜLOZU

**Bovine tuberculosis
(2008-2018)**

Sığır Tüberkülozu 2018

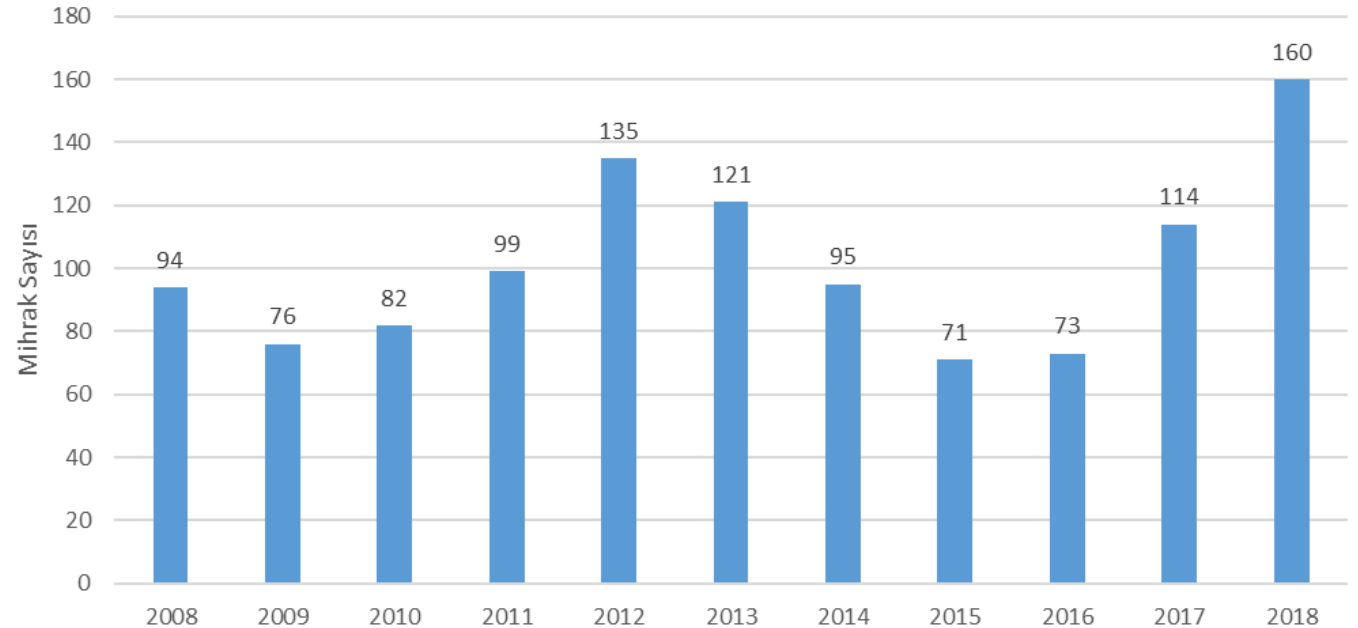

HASTALIK KONTROL TEDBİRLERİ

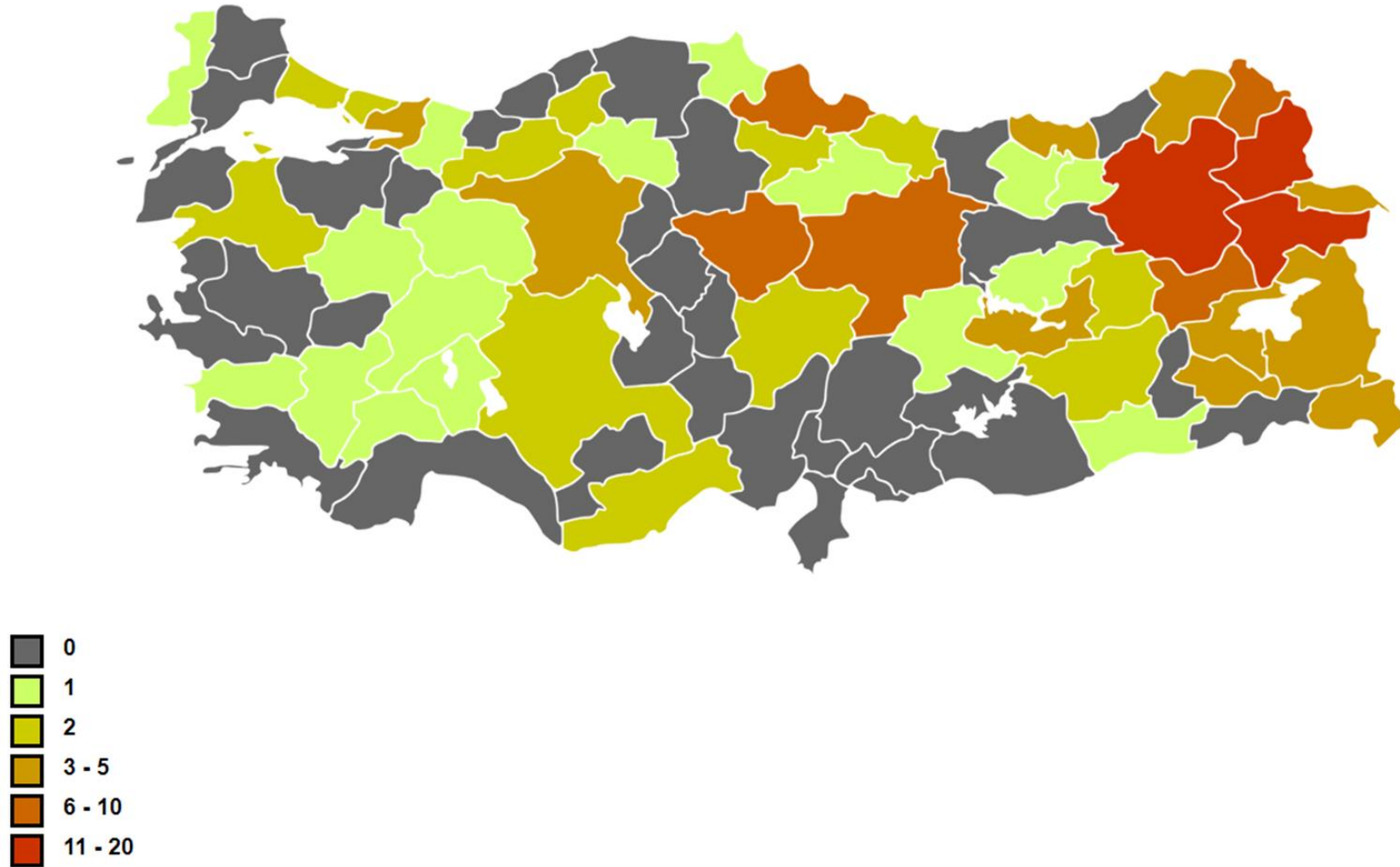
- Mihrakta; kordon ve karantina, temizlik ve dezenfeksiyon uygulaması,
- Son 5 yılda hastalık görülen mihraklardaki sirayete maruz hayvanların aşılamaı,
- Ölen hayvanların uygun bir şekilde gömülmesi,

Tür	Aşı Grubu	Gerçekleşme	
		2017	2018
Büyükbaş	Anthrax	382.806	542.940
Küçükbaş	Anthrax	280.215	372.238
Tek Tırnaklı	Anthrax	631	2.655
Toplam		663.652	917.833

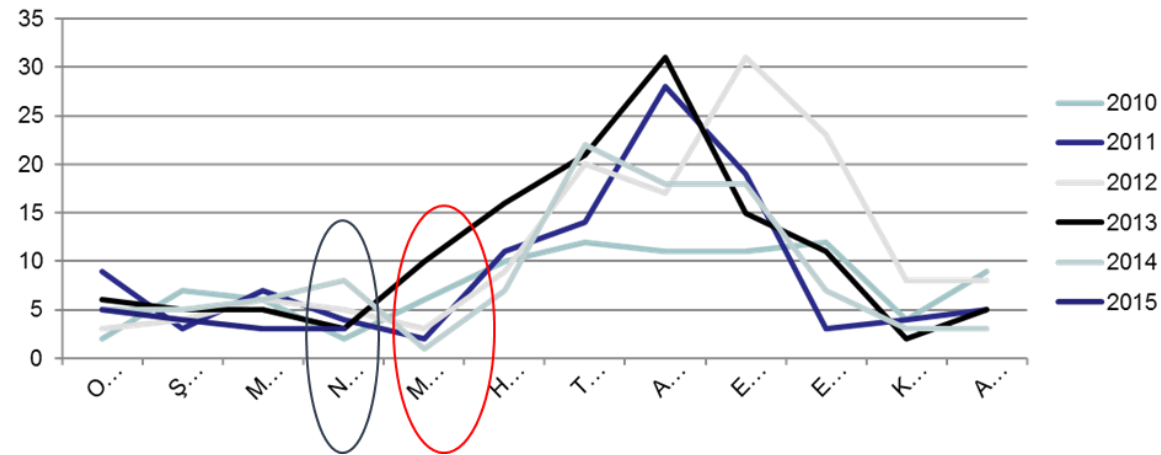
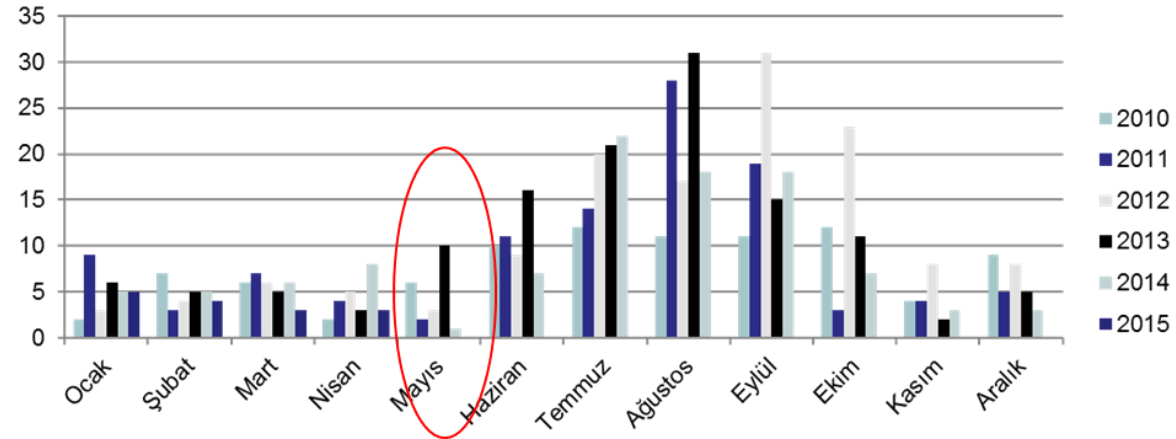
**Anthrax
(2008-2018)**

Anthrax-2018

AY BAZLI HASTALIK ÇIKIŞLARI

KIRIM KONGO KANAMALI ATEŞİ

- KKKA hastalığı etkenini taşıyan kenelerle mücadele kapsamında **Sağlık Bakanlığı tarafından** kene ilacı alınmakta ve endemik illere gönderilmekte,
- **İl Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından** işletmelerin ilaçlanması sağlanmakta,
- Kenelerin herhangi bir mücadele yöntemi ile tamamen yok edilmesi mümkün değil, bu nedenle hastalıktan korunmak için, kenelere karşı **kişisel korunma en etkili yöntem,**
- Kenelerden korunma ve mücadele yöntemleri kapsamlı ve etkin bir biçimde anlatılarak toplumun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi amacıyla Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatıyla birlikte Bakanlığımız İl/İlçe Müdürlükleri tarafından eğitim çalışmaları yapılmakta,

GIDA KAYNAKLI ZOONOZLAR-SALMONELLA

"Salmonella ve Belirlenmiş Diğer Gıda Kaynaklı Zoonotik Etkenlerin Kontrol Altına Alınması Hakkında Yönetmelik" ve "Kanatlı Hayvanlardan ve Gıdalardan Salmonella İzlenmesi ve Kontrol Programlarının Geliştirilmesi Projesi" çerçevesinde;

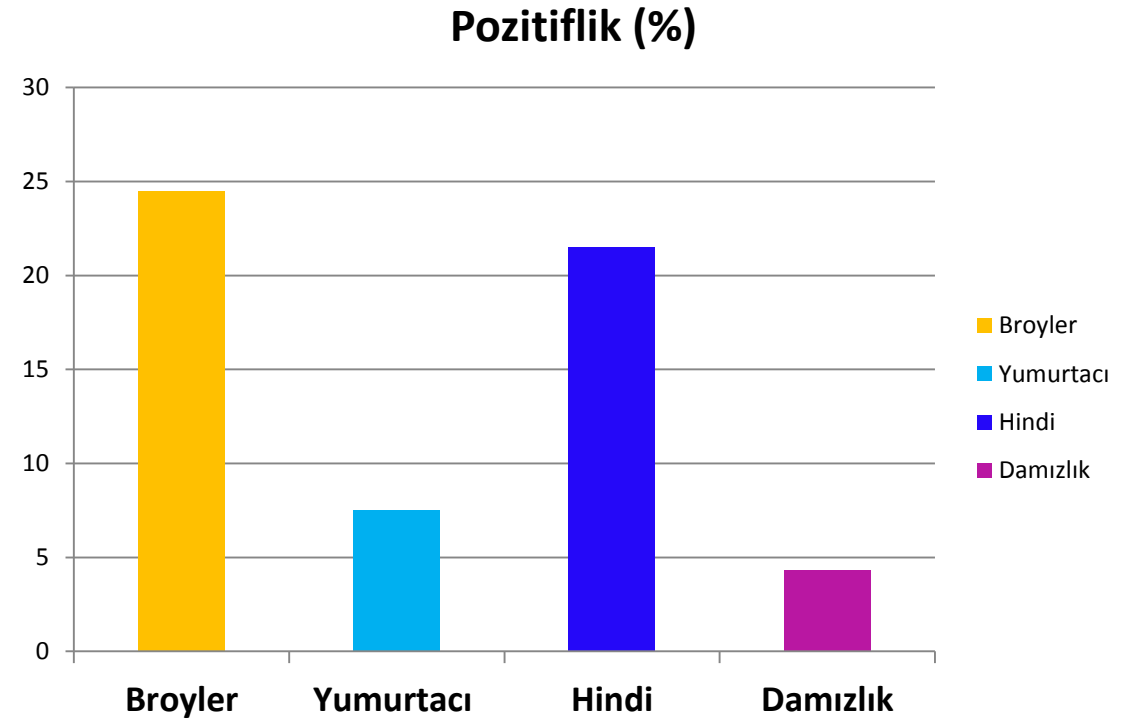
-Halk sağlığı önemi olan Salmonella etkenlerinin varlığının ve ülkemizdeki dominant serotiplerin belirlenmesine yönelik tarama (survey) çalışması tamamlanmıştır.

"Kanatlı Hayvanlardan ve Gıdalardan Salmonella İzlenmesi ve Kontrol Programlarının Geliştirilmesi" projesinden elde edilen veriler ışığında "Ulusal Salmonella Kontrol Programı" yayımlanmıştır.

Kanatlı hayvanlarda yetiştirme tipine göre Salmonella sıklığı

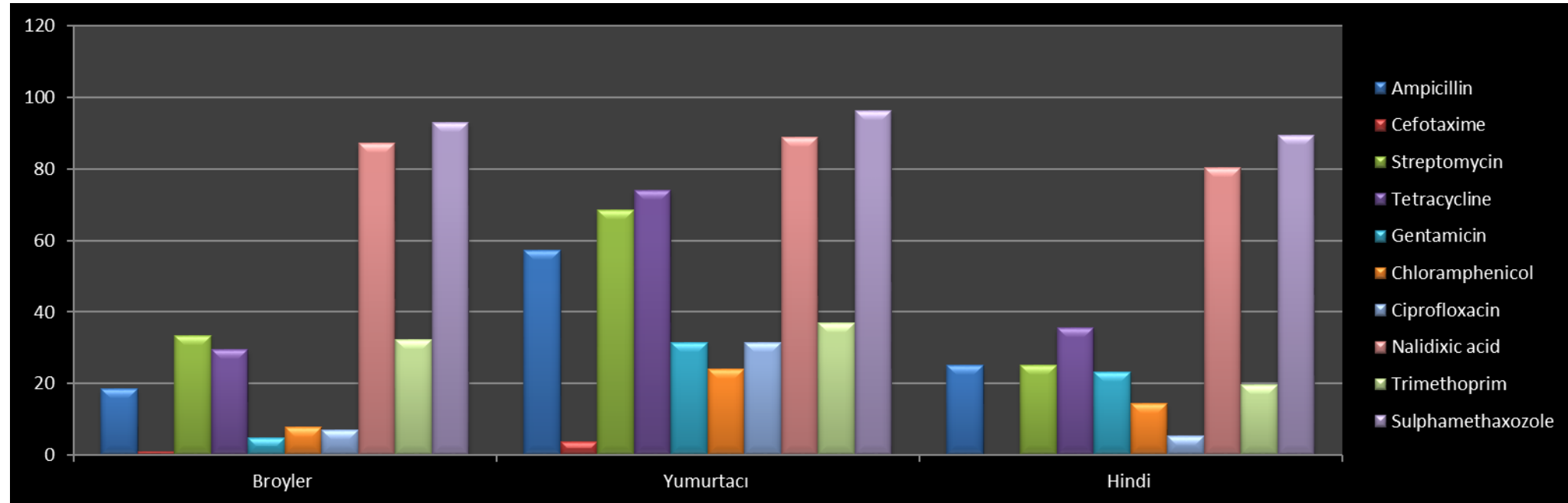
Yetiştirme tipi	Altılık Pozitiflik (%)
Broyler	24,5
Yumurtacı	7,5
Hindi	21,5
Damızlık	4,3

İzole edilen Salmonella suşlarının serotiplere göre dağılımı (%)

Serotip	Broyler	Yumurtacı	Hindi
S. Infantis	17,7	1,2	8,4
S. Kentucky	2,6	3,7	5,4
S. Enteritidis	1,5	0,4	2,3
S. Senftenberg	0,6		
S. Mbandaka	0,4	0,8	
S. Hadar	0,25		0,7
S. Typhimurium	0,25		2,3
S. Liverpool	0,25		
S. Virchow	0,25		
S. II	0,17		0,7
S. Corvallis			0,7
S. Hindmarch	0,08		
S. Othmarchen	0,17		
S. Hayindogo	0,08		
S. Agona		0,8	
S. Dublin	0,08		
S. Paris		0,4	
S. Saintpaul			0,7

Üretim tipine göre *Salmonella* suşlarının antimikrobiyallere dirençlilikleri

	Ampicillin	Cefotaxime	Streptomycin	Tetracycline	Gentamicin	Chloramphenicol	Ciprofloxacin	Nalidixic acid	Trimethoprim	Sulphamethaxazole
Broyler	18,5	0,9	33,5	29,4	4,8	7,7	7,1	87,2	32,2	93,1
Yumurtacı	57,4	3,7	68,5	74,1	31,5	24,1	31,5	88,9	37	96,3
Hindi	25	0	25	35,7	23,2	14,3	5,3	80,3	19,6	89,3

Deaths attributable to AMR every year by 2050

2012

CANADIAN INTEGRATED
PROGRAM FOR ANTIMICROBIAL
RESISTANCE SURVEILLANCE
(CIPARS) ANNUAL REPORT

CHAPTER 1.
DESIGN AND METHODS

Canada

DANMAP Danimarka , Danish Integrated Antimicrobial Resistance Monitoring and Research Programme,
Technical University of Denmark

SVARM İsveç, Swedish Veterinary Antimicrobial Resistance Monitoring, National Veterinary Institute,
FINRES-VET Finlandiya, Finnish Veterinary Antimicrobial Resistance Monitoring, National Veterinary and
Food Research Institute

NORM-VET Norveç, Report on Usage of Antimicrobial Agents and Occurrence of Antimicrobial Resistance
in Norway in Animals

MARAN Hollanda, Monitoring Antimicrobial Resistance & Antibiotic Usage in Animals in Netherland,
Wageningen University

GERM-VET Almanya, German Resistance Monitoring in Veterinary Medicine, Bundesamt für Verbraucherschutz
und Lebensmittelsicherheit

ITAVARM İtalya, Italian Veterinary Antimicrobial Resistance Monitoring programme, Istituto Zooprofilattico
Sperimentale

VAV İspanya, Veterinary Monitoring of Antimicrobial Resistance in Spain, Universidad Complutense

UK VARSS İngiltere, Veterinary Antimicrobial Resistance and Sales Surveillance

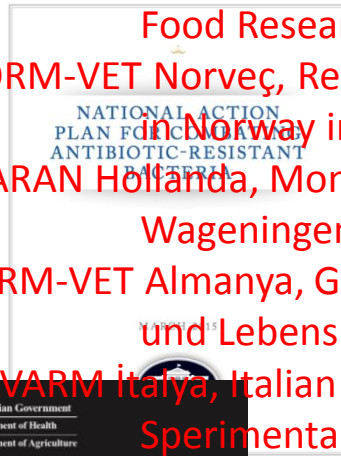
ANSES-ANMV Fransa, French Agency for Veterinary Medicinal Products

ONERBA Fransa, Observatoire National de Épidémiologie de la Résistance Bactérienne aux Antibiotiques

NARMS Amerika BD, National Antimicrobial Resistance Monitoring System, CDC-FDA-USDA

CIPARS Kanada, Canadian Integrated Program for Antimicrobial Resistance Surveillance, Public Health Agency
of Canada

JVARM Japonya, Japanese Veterinary Antimicrobial Resistance Monitoring, National Veterinary Assay Lab

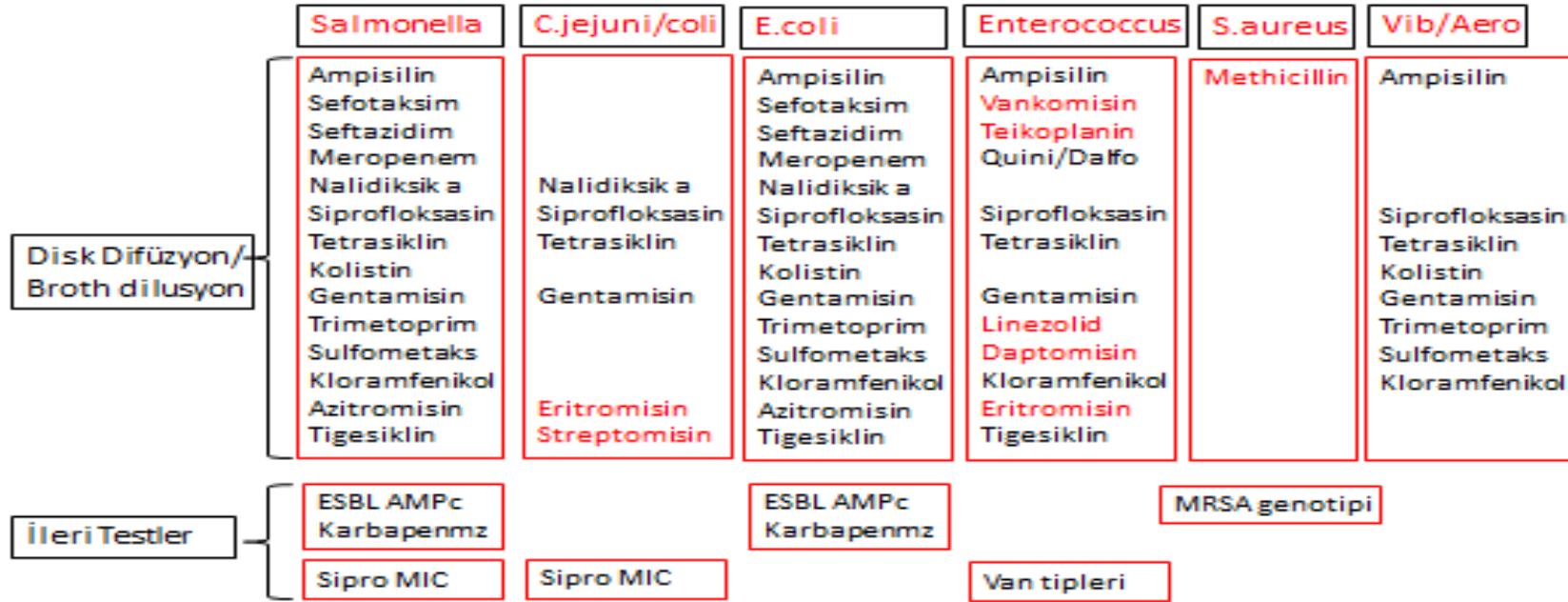
ULUSAL ANTİMİKROBİYAL DİRENÇ STRATEJİK EYLEM PLANI

Stratejinin hedefleri:

- Hayvan Sağlığı Alanında Antimikrobiyel Direnç Oluşumunun Önlenmesi ve Yayılmasının Kontrolü İçin Koordinasyonun Sağlanması,
- Veteriner Hekimlik Alanında Antimikrobiyel Direncin İzlemesi,
- Hayvancılık Ekonomisi ve Halk Sağlığını Tehdit Eden Bakteriyel Enfeksiyonların Kontrol ve Eradikasyon Planlarının Geliştirilerek Uygulanması,
- Hayvan Sağlığı Alanında Antibiyotik Kullanımının Değer Zinciri İçerisinde İzlenmesi ve Akılcı Kullanımın Sağlanması,
- Hayvan Sağlığı Alanında Bilinçli Antibiyotik Kullanımı ve Antimikrobiyel Direnç Üzerine Farkındalık Yaratılması,
- Antimikrobiyal Dirençle ilgili Araştırmaların Desteklenmesi ve Alternatif Antimikrobiyellerin Geliştirilmesi,

Ulusal Veteriner Antibiyotik Direnç İzleme Projesi

Broyler, yumurtacı, hindi, sığır (<1 yaş), balık

FARKINDALIK ÇALIŞMALARI

Akılcı İlaç Kullanımı, Antimikrobiyal Dirençle Mücadele, E-Reçete ve İlaç Takip Sistemi (İTS) Eğitimleri

8.500'ü aşkın katılımcı !!!

- Serbest veteriner hekimler
- Kamu veteriner hekimleri
- İşletme veteriner hekimleri
- Veteriner Hekim Odaları
- Sivil Toplum Kuruluşları
- Üniversiteler
- Sağlık Bakanlığı
- Veteriner İlaç Sektörü

Veteriner Tıbbi Ürünlerin Takibi

Elektronik Reçete ve İlaç Takip Sistemi

- İnsan ve hayvan sağlığını korumak,
- Hayvan hastalıkları ile mücadelede kullanılan ilaçların izlenebilirliğini sağlamak,
- Hayvansal gıdalardaki kalıntıyı önlemek,
- İlaç tüketimini kontrol altına almak,
- Uygulanan tedavileri kayıt altına almak,
- Gıda güvenliğini temin etmek amacıyla 01.01.2018 tarihi itibarıyla **Elektronik Reçete (E-Reçete)** uygulamasına geçilmiştir.

- Toplam kullanıcı sayısı (Veteriner Hekim): **17.036**
- Düzenlenen reçete sayısı (adet) : **1.858.705**
- Tedavi Edilen Hayvan Sayısı : **24.336.988**
- İTS'de Kayıtlı Eczane/Eczacı Sayısı : **25.162**

- E-Reçete Sisteminin yanında; veteriner ilaçların ve ilaçların üretimi için gerekli hammaddelerin ithalatı, üretimi ile toptan ve perakende satış noktalarına dağıtımının izlenebilirliğini sağlamak amacıyla da 01.03.2018 tarihi itibarıyla **Veteriner İlaç Takip Sistemine (İTS)** geçilmiştir.

Hayvansal gıda

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı gıdada kalıntı riskini her aşamada izlediklerini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi.

Bekir Pakdemirli

TEDAVİDE ÇİĞİR ACTI

Pakdemirli, veteriner tıbbi ürünler için bu yıl hayata geçirilen e-Reçete ve İlaç Takip sistemlerine ilişkin tedavide çığır attığını söyledi. "Bu sistemlerle hayvanların sağlığını koruyabiliyoruz ve halkın güvenli gıda tüketimine katkı sağlıyoruz" dedi.

Bekir Pakdemirli

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi. Pakdemirli, birbirine entegre bu uygulamaları, veteriner hekimler ve eczacıların sunduklarına dikkati çekti. (AA)

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi. Pakdemirli, birbirine entegre bu uygulamaları, veteriner hekimler ve eczacıların sunduklarına dikkati çekti. (AA)

Hayvansal gıdaya e-takip

Bekir Pakdemirli

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, veteriner tıbbi ürünler için bu yıl hayata geçirilen e-Reçete ve İlaç Takip sistemlerine ilişkin tedavide çığır attığını söyledi. "Bu sistemlerle hayvanların sağlığını koruyabiliyoruz ve halkın güvenli gıda tüketimine katkı sağlıyoruz" dedi.

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

Bekir Pakdemirli

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi. Pakdemirli, e-Reçete Sistemi'ne 16.782 veteriner hekim, İlaç Takip Sistemi'ne de 10.613 veteriner hekim ile 25 binden fazla eczacıyı kaydettiklerini bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirtti.

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirtti.

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi. Pakdemirli, AA muhabirine, "Bu sistemlerle hayvanların sağlığını koruyabiliyoruz ve halkın güvenli gıda tüketimine katkı sağlıyoruz" dedi.

Hayvansal gıdaya teknolojik takip

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, halk sağlığını korumak için kurdukları sistemle ilaç kullanımından kaynaklı "gıdada kalıntı riski"ni her aşamada izlediklerini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi. Pakdemirli, e-Reçete Sistemi'ne 16.782 veteriner hekim, İlaç Takip Sistemi'ne de 10.613 veteriner hekim ile 25 binden fazla eczacıyı kaydettiklerini bildirdi.

HAYVANSAL GIDAYA TEKNOLOJİK TAKİP

ÖRNEK ÇALIŞMA
Pakdemirli, büyükbaş, küçükbaş ve kanatlıları yanı sıra kedi, köpek ve salıplı atların da muayene edildiği sisteme kaydedildiğini belirterek, "Kalıntı riski bulunan hayvanların kesimhaneye sevkini, süt, yumurta gibi ürünlerin pazara arzını engelliyoruz" dedi. Pakdemirli, veteriner hekimler ve eczacıların sunduklarına dikkati çekti. (AA)

VETERİNER TIBBİ ÜRÜNLERİN TAKİBİ VE DENETİMİ

➤ KALINTI İZLEME PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN DENETİMLER

- Bakanlığımız tarafından yürütülen Hayvansal Birincil Ürünlerde Kalıntı İzleme Planı çerçevesinde; canlı hayvanlarda, et, süt, yumurta, balık ve bal gibi hayvansal ürünlerde antibiyotiklerin, bazı ilaç ve kimyasalların varlığı kontrol edilmektedir.

	KONTROL EDİLEN MADDE GRUBU	GERÇEKLEŞEN	POZİTİF BİLDİRİM
YASAKLI	A1	120	0
	A3	121	0
	A4	97	0
	A5	86	0
	A6(kloramfenikol)	337	0
	A6(nitrofuran)	333	0
	A6(nitroimidazol)	258	0
	B1(tetrasiklin)	100	3
	B1(sülfonamid)	104	0
	B1(Betalaktam)	98	0
	B1(Makrolit)	97	1
	B1(kinolon)	104	4
	B1(Florfenikol)	96	0
	B2a	100	0
ANTİBİYOTİK	B2b	171	3
	B2c(karbamat)	93	0
	B2c(pretroid)	94	0
	B2e(asetilsalisilikasit)	88	0
	B3a	83	0
	B3c	29	1
	B3d	107	2
	TOPLAM	2716	14

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

ARZ EDERİM.

